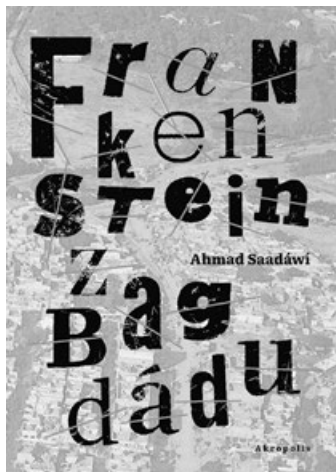

Rozečteno

TIPY REDAKCE

Ahmad Saadawi
Frankenstein z Bagdádu
přeložila Jitka Jeníková
Akropolis, Praha 2022
352 stran

Před pár týdny jsme si připomenuli smutné výročí. Uběhlo dvacet let od západní invaze do Iráku. Americká a spojenecká vojska se už stačila z regionu neslavně stáhnout, škody napáchané na společnosti, kultuře, infrastruktuře i celé geopolitické situaci však nezmizí ještě dlouhá desetiletí. A co teprve lidský rozměr celé věci! Nebo spíše nelidský? Nedávno do češtiny přeložený román *Frankenstein z Bagdádu* od Ahmada Saadawího vypráví o vetešníkovi, který ze zbytků těl po bombových útocích a bojích sešil své monstrum. Které ožilo a potlouká se okupovanou metropolí, plnou novinářů, vojáků, obchodníků, podvodníků a vdov. Je to absurdní, ale rozhodně ne více, než musela být samotná realita. (zst)

Nicanor Parra
Jiné básně
přeložil Pavel Zavadil
Fra, Praha 2018
136 stran

Když jsem básně Nicanora Parry zkoušel číst poprvé asi před pěti lety, vůbec nic se mnou neudělaly. Ve *Světové literatuře* jsem narazil na starší překlady Jana Zábrany, kde psal, že sice neumí španělsky, ale nějak to dá. Co na to říct? Četl jsem pak i knihu, později jsem narazil na zmínku o něm

v autobiografii Alejandra Jodorowského. Teď jsem během stěhování objevil *Jiné básně* znovu. Parra na obálce vypadá jako čaroděj. Náhodně jsem zalistoval. Najednou to bylo něco zcela jiného. Spíše než básně mi to připomínalo záznamy vizí magika stojícího před pyramidou. Pohyby, naše rutinní a běžné, zde získávaly zcela nový kontext. Bylo to jako zahřmění pod otevřeným nebem. Portál do jiného světa. Odkrytí nové kůže. Taková poezie se na světě objeví jen párkrát za století. (vmax)

Stanislav Grof
**LSD psychoterapie. Znovuzrození
psychedelického léčení**
přeložili Lubomír Jašek, Jiřina Macháčková
a Jitka Badoučková
Práh, Praha 2022
600 stran

Moje oblíbená zábavná historka hovoří o tom, že když Stanislav Grof před časem poslal shrnutí svých celoživotních výzkumů do časopisu *Československá psychologie*, otiskli jeho „paper“ v rubrice dopisy čtenářů. Nejznámější český psychiatr je stále příliš kontroverzní a loni vydaná monografie *LSD psychoterapie* připomíná proč. Grofův model lidské psychiky přesahuje západní vědecké paradigma. Psychedelika se však po desetiletích oficiálního zákazu znovu stávají nejen nástrojem sebepoznání, ale i léčení. Zřejmě kvůli této druhé vlně výzkumů nese české vydání podtitul *Znovuzrození psychedelického léčení*, ten je však zavádějící. Studie se věnuje výzkumům z šedesátých let a tvoří základní literaturu pro poznání jedné fascinující etapy československé a současné světové psychiatrie. (jn)

Stanislav Beran
Schrödingerův hotel
Host, Brno 2023
223 stran

Stanislav Beran je vcelku nenápadný autor usídlený v jižních Čechách, který vydal už sedm knih. Zasloužily by si více pozornosti kritiky i čtenářů. V té nejčerstvější, povídkové sbírce, se pustil na pole, v němž se pohybuje více než suverénně. V jeho *Schrödingerově hotelu* se potkává devět krátkých textů, které mnohdy kotví v reálných lokalitách. Ve čtenáři tak zanechávají dojem, jako by se hrdinové sunuli po stejných trasách jako on sám. Beran se navíc dovede přesvědčivě vcítit

do svých postav, i když používá třetí osobu. A tak jsou všechny popisované situace nějak záhadně povědomé. Kdo je to ten pán rozlícený čtením Novákova *Kundery*? Kým je ta stárnoucí herečka, která se učí roli, a co ten mladý technik z Jatek 78? Žijí své příběhy, anebo ty naše? Sami si jimi nejsou jistí. Možná že náš i jejich svět je zkrátka Schrödingerův hotel, místo, co je a zároveň není. (kf)

Leonardo Sciascia
Candido aneb Sen sněný na Sicílii
přeložil Jiří Pelán
Rubato, Praha 2022
166 stran

Candido Munafo se narodil v rozlehlé a hluboké jeskyni v posledních letech války, kdy se nebe nad Sicílií rozsvěcovalo „hned rudě planoucími, hned zářivě bělostnými raketami a drnčelo mohutným kovovým cvrkotem“. Už takový vstup do světa dává tušit, že život hlavního hrdiny románu sicílského autora bude v leccems pohnutý, což ještě umocňuje následné zjištění, že jeho otcem je někdo docela jiný než jeho domnělý otec a jeho matka se dítě vzdala a utekla se svým milencem do Spojených států. Candido však, podobně jako Voltairův hrdina, vnímá svět idealisticky a s důvěrou, jako kdyby se ho žádná traumata nedotkla. Až postupně, díky svému opatrovníku arciknězi Lepantovi, si osvojuje myšlenky komunismu a střetává se s fašismem, katolickou bigotností i terorismem Rudých brigád, až dochází k prozření a osobitě stoickému náhledu na svět. Sciasciův román je povtavou parafrázi Voltairova románu, dalo by se říct, že už i trochu zašlou. Jen kdyby se ty dějiny pořád neopakovaly... A pak je tu také skvělý překlad Jiřího Pelána, díky němuž čtení této knihy působí esteticky požitek. (on) ●

